

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Változó és örök értékek nyomában
Tárgykód:	ALTKAC9026
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán

Oktatás célja:

Tantárgy tartalma:

A „...Változó és örök értékek nyomában” c. tantárgy keretein belül a hallgatók lehetőséget kapnak az egyik legnehezebben megfogható fogalom, az „...érték” filozófiai vizsgálatára. A fogalom pontos meghatározására tett kísérletek közben fedezhetjük csak fel, hogy milyen nehéz, a tárgytól el nem térve, tisztán a jelentéstartalomról gondolkodni. Az egyetemes filozófiai értéktudomány, az axiológia, csak a 19. században alakult ki, ez az a tudomány, mely magának az értéknek a jellegzetességeit, illetve az értékeknek az egymáshoz-, illetve a világ egyéb jelenségeihez való viszonyát, viszonyrendszerét kutatja. A terminusból (axios + logos) azonban kikövetkeztethető, hogy egészen az ókori görögökig kell visszanyúlnunk, ha átfogó képet akarunk kapni a fogalom fejlődéstörténetéről. Melyek a változó értékek és melyek azok, melyek örök érvényűnek tekinthetők? Ki dönti el, hogy mi számít értéknek? Mit gondolunk saját korunk értékeiről, s mikor gondolták már ugyanezt korábban is a teoretikusok? A kurzus résztvevői ilyen és ehhez hasonló kérdésekről gondolkodhatnak a filozófiai szakirodalom segítségével.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Követelmény: a félév végén egy max. 3 oldalas beadandó dolgozat elkészítése a megadott szakirodalmak bármelyikének alapján. Nem irodalomelemzést, hanem saját gondolatokat, saját véleményt kérünk.

Kötelező irodalom:

- Hársing László:** A filozófiai gondolkodás története Thalésztól napjainkig (Egyetemi jegyzet) Miskolc, 1991. (több kiadásban)
- Durant, Will:** A gondolat hősei Göncöl Kiadó, Bp. é.n.
- Lendvai L. Ferenc:** A gondolkodás története. Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp. 1983.
- Lendvai L. Ferenc - Nyíri Kristóf:** A filozófia rövid története. (A Védáktól Wittgensteinig) Kossuth Kiadó, Bp. 1974. (több kiadásban)
- Nyíri Tamás:** A filozófiai gondolkodás fejlődése. Szent István Társulat. Bp. 1991.
- Pais István:** A görög filozófia története (egyetemi jegyzet, ELTE) Bp. 1981.
- Russel, Bertrand:** A nyugati filozófia története. Göncöl Kiadó, Bp. 1994.
- A francia enciklopédia. /Szemelvények/. Gondolat, Bp. 1962.
- A korai francia felvilágosodás. /Szemelvények/. Gondolat, Bp. 1961.
- Görög gondolkodók**(1-5. kötet, szövegek Thalésztól Theophrasztoszig), Kossuth, Bp. 1984-86.
- Sztoikus eikai antológia** Gondolat, Bp. 1983.
- Reneszánsz etikai antológia** Gondolat, Bp. 1984.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Változó és örök értékek nyomában
Tárgykód:	ALTKAC9026
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán

Kötelező irodalom:

- Arisztotelész:** Metafizika Bp. Hatágu Síp Kiadó 1992.
Arisztotelész: Politika Bp. Gondolat 1984.
Arisztotelész: Organon Bp. Akadémia Kiadó 1961.
Augustinus: Szent Ágoston/: Vallomások. Gondolat, 1982.
Augustinus: Szent Ágoston/: A boldog életről. A szabad akaratról. Európa, 1989.
Bacon, Francis: Esszék. /Reneszánsz etikai antológia, Gondolat, Bp. 1984. - a továbbiakban Reneszánsz .../.
Bacon, Francis: Novum Organum. In.: Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény, Tankönyvkiadó, Bp. 1966. I. kötet 176-213. old.
Bruno, Giordano: Válogatott dialógusai. Hungária, Bp. é.n.
Comte, August: A pozitív szellem, Magyar Helikon, Bp. 1979.
Csányi Vilmos: Az emberi természet (Humánétológia) Vince, Bp. 1999.
Descartes, René: Értekezés az ész helyes vezetésének és a tudományos igazság kutatásának módszeréről. /In.: Válogatott filozófiai művek, Akadémiai, 1980., 167-215. old.
Eliade, Mircea: A szent és a profán Európa, Bp. 1987.
Epikéteosz: Kézikönyvecske. Európa, 1978.
Feinberg, Joel: Társadalomfilozófia, Osiris, Bp. 1978.
Feyerabend, Paul, K.: Három dialógus a tudásról, Osiris, Bp. 1999.
Fichte, Johann Gottlieb: Az ember rendeltetése. /Reneszánsz ..., 297-316. old./
Fichte, Johann Gottlieb: Az erkölctan rendszere. Gondolat, 1986.
Foucault, Michel: A szavak és a dolgok. A társadalomtudományok archeológiája. Osiris, Bp. 1999.
Fourier, Charles: A négy mozgás és az általános rendeltetések elmélete. Gondolat, 1977.
Fromm Erich: A szeretet művészete. Helikon Kiadó, 1984.
Freud Sigmund: A rossz közérzet a kultúrában. A pszichoanalízis foglalata. /In.: Esszék, Gondolat, Bp. 1982./
Freud Sigmund: Totem és tabu. Göncöl Kiadó.
Freud Sigmund: Mózes. Európa Kiadó, Bp. 1987.
Gadamer: Igazság és módszer Bp. Gondolat 1984.
Habermas, Jürgen: A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása, osiris, Bp. 1999.
Hartmann, Nicolai: Lételeméleti vizsgálódások Gondolat, Bp. 1972.
Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: Előadások a világtörténet filozófiájáról. Akadémiai Kiadó, Bp. 1979.
Hegel: A szellem fenomenológiája Bp. Akadémia Kiadó 1973
Hegel: A logika tudománya Bp. Akadémia Kiadó 1957.
Heidegger: Lét és idő Bp. Gondolat Kiadó 1989.
Heller Agnes: A reneszánsz ember Bp. Akadémia Kiadó 1971.
Helvetius: A szellemről a társadalomhoz való viszonyában /részlet /. /In.: A francia felvilágosodás morálfilozófiája. - A továbbiakban: A francia felvilágosodás... - Gondolat, Bp. 1975-./
Holbach: Az egyetemes morál, avagy az ember kötelességei természetére alapozva /In.: A francia felvilágosodás... 344-366. old./
Horkheimer M. - Adorno Th. W.: A felvilágosodás dialektikája. Gondolat, 1990.
Hume, David: Tanulmány az emberi természetről. Gondolat, Bp. 1976.
Hume, David: Tanulmány az emberi értelemről. Magyar Helikon, Bp. 1973.
Hobbes, Thomas: Leviathán. Magyar Helikon, 1970.
Herder, Johann Gottfried: Értekezések, levelek. Európa, 1983.0
Jaspers, Karl: Bevezetés a filozófiába. Európa, 1989.
Jonathan Culler: Dekonstrakció Bp. Ozirisz Kiadó 1997.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Változó és örök értékek nyomában
Tárgykód:	ALTKAC9026
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán

Kötelező irodalom:

- Jung, C. G.:**Gondolatok a látszatról és a létezésről, Kossuth, Bp. 1997.
- Kant, Immanuel:** A vallás a pusztaság ész határai belül. Gondolat, 1974.
- Kant, Immanuel:** A tiszta ész kritikája. Franklin Társulat, Bp. 1986.
- Kierkegaard, Sören:**Vagy-vagy, Gondolat, Bp. 1978.
- Kierkegaard, Sören:**Félelem és reszketés. Európa, Bp. 1986.
- Kierkegaard, Sören:**Írásaiból. Gondolat, Bp. 1969.
- Kierkegaard, Sören:**Filozófiai morzsák Göncöl, Bp. 1997.
- Kuhn, Thomas:** A tudományos forradalmak szerkezete. Gondolat, 1984.
- Leibnitz, G. W.:**Válogatott filozófiai írások Európa, Bp. 1986.
- Machavelli, Niccolo:** A fejedelem, Magyar Helikon, Bp. 1964.
- Marcus Aurelius:** Elmélkedések Európa 1983.
- Marcus, Herbert:** Az egydimenziós ember. Kossuth Kiadó, Bp. 1990.
- Marx:**Gazdasági-filozófia kéziratok 1844-ből (többféle kiadásban)
- Montaigne:**Esszék, Kritérion, Bukarest, 1976.
- Morus, Thomas:** Utópia, Európa Kiadó, Bp. 1989.
- Mill, John Stuart:** A szabadságról. A haszonelvűség. Magyar Helikon, 1980.
- Nietzsche, Friedrich:** Válogatott írásai. Gondolat, Bp. 1978.
- Nietzsche, Friedrich:** Igy szólt Zarathusztra. Osiris, Bp. 2000.
- Nietzsche, Friedrich:** Az értékek átértékelése Bp. Holnap Kiadó 1994.
- Nietzsche, Friedrich:** Adalék a morál geneológiájához Bp. Holnap Kiadó 1996.
- Nietzsche, Friedrich:**A tragédia születése. Európa, Bp. 1986.
- Nietzsche, Friedrich:**Ecce Homo Göncöl, Bp. 1994.
- Habermas, J. - Lyotard, J.-F. - Rorty R.:**A posztmodern állapot Osiris, Bp. 1993.
- Pascal, Blaise:** Gondolatok. Gondolat Kiadó, Bp. 1978.
- Pascal, Blaise:** Válogatott írások Osiris, Bp. 1999.
- Pelle János:**Ész és szenvedély. Irodalom és filozófia a francia felvilágosodás korában. Gondolat, 1982.
- Platón:** Összes művei (I-III.) Európa, Bp. 1984.
- Ricoeur, Paul:**Fenomenológia és hermeneutika Kossuth, Bp. 1997.
- Rousseau:** A társadalmi szerződésről. Értekezések és filozófiai levelek c. kötetben, 463-618. old.
- Ross, Sir David:**Arisztotelész, Osiris, Bp. 1996.
- Russel, Bertrand:**Miszticizmus és logika. Magyar Helikon, Bp. 1976.
- Russel, Bertrand:**Filozófiai fejlődésem Gondolat, Bp. 1968.
- Sartre, J. P.:** Egzisztencializmus. Hatágú Síp Alapítvány, 1991.
- Schopenhauer, Arthur:** Szerelem, élet, halál. Életbölcesség. Göncöl Kiadó, Bp. é.n.
- Schopenhauer, Arthur:**A világ mint akarat és képzet. Európa, 1991.
- Spinoza, B.:** Etika. Magyar Helikon, 1969.
- Spinoza, B.:** Teológiai-politikai tanulmány. Akadémiai Kiadó, 1984.
- Taylor, Alfred Edward:**Platón, Osiris, Bp. 1999.
- Teilhard de Chardin, P.:** Az emberi jelenség. Gondolat, 1973.
- Vidrányi Katalin:**Krisztológia és antropológia. Osiris, Bp. 1973.
- Voltaire:** Metafizikai értekezés. In.: Francia felvilágosodás..., 105-129. old.
- Voltaire:** Vers a lisszaboni földrengésről avagy az elvnek a vizsgálata, hogy minden jól van. In.: Francia felvilágosodás..., 219-227.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Változó és örök értékek nyomában
Tárgykód:	ALTKAC9026
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Gál Zoltán

Kötelező irodalom:

- old.
- Voltaire:** Válogatott filozófiai írásai. Akadémiai, 1991.
- Wittgenstein, Ludwig:**A bizonyosságról, Európa, Bp. 1989.
- Schleiermacher, D. Fr. E.:**A vallásról. Beszéd a vallást megvető művelt közönséghez. Osiris, Bp. 2000.
- Canterbury Szent Anzelm:**Filozófiai és teológiai művek I. Osiris, Bp. 2001.
- Hegel, G. W. Fr.:**Hit és tudás. Tanulmányok a Kritisches Journal der Philosophie-ből. Osiris, Bp. 2001.

Oktató: Szalai Zsolt